

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum oporteat fieri satisfatione[m] per opera pœnalia? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

peccatis per huiusmodi opera retrahatur. Verum
 diminutionem vel dilationem temporalis po-
 merentur huiusmodi opera (sicut patet de Actibus
 Reg. 21.) eodem modo, sicut & bonorum tempo-
 raliū consecutionem. Quidam autem dicunt, quod
 minuunt pœnam inferni, non subtrahendo aliquid
 ipsa quantum ad substantiam, sed fortificando
 eam, vt melius sustinere possit. Sed hoc non po-
 esse: quia fortificatio non est nisi ex ablatione
 debilitatis. Passibilitas autem est secundum mensuram
 culpæ: & ideo si culpa non diminuitur, nec subie-
 fortificari potest. Quidam etiam dicunt, quod
 nuntur pœna quantum ad vermem conscientie,
 non quantum ad ignem. Sed hoc etiam nihil effi-
 ficat pœna ignis æquatur culpæ, ita etiam pœna
 morsionis conscientie. Vnde similis ratio est
 vtroque.

Et per hoc patet solutio Ad obiecta.

QVÆST. XV.

De his, per quas fit satisfactio, in tres articulos
 dividitur. Et primo considerandum est de his per quas
 satisfactio fit.

¶ Circa quod quærentur tria.

- ¶ Primo, vtrum satisfactionem oporteat fieri
 per opera pœnalia?
 ¶ Secundo, vtrum flagella quibus à Deo in
 homo punitur, sint satisfactoria?
 ¶ Tertio, vtrum conuenienter enumerentur
 satisfactoria, cum dicitur, quod sint tria, scilicet
 elemosyna, ieiunium, & oratio?

ARTIC. I.

Vtrum oporteat fieri satisfactionem per opera
 pœnalia?

59
 Tho. ubi
 sup ar. 4.
 q. 1. &
 seq.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod
 satisfactio non oporteat fieri per opera pœ-
 nalia. Quia per satisfactionem oportet fieri recom-
 pensationem ad diuinam offensam. Sed nulla recom-
 pensatio videtur fieri per opera pœnalia; quia Deo
 non potest dari æquum, nisi per opera bona.

delectatur in pœnis nostris. Ergo non oportet satisfactionem per opera pœnalia fieri.

¶ 2 Præterea, Quanto aliquod opus ex maiori charitate procedit, tanto minus est pœnale; quia charitas pœnam non habet, ut dicitur primæ Ioannis quarto. Si ergo oporteat opera satisfactoria esse pœnalia, quanto magis sunt ex charitate facta, tanto minus erunt satisfactoria; quod falsum est.

¶ 3 Præterea, Satisfacere (ut dicit Ansel. *) est honorem debitum Deo impendere. Sed hoc etiam alijs, quam opibus pœnalibus, fieri potest. Ergo satisfactionem non oportet pœnalibus operibus fieri.

SED contra est, quod Greg. dicit *, Iustum est, ut peccator tanto maiora sibi inferat lamēta per pœnitentiam, quanto maiora sibi intulit damna per culpā.

¶ Præterea, Per satisfactionem oportet peccati vulnus sanari perfecte. Sed peccatorum medicina sunt pœnæ, ut Philosophus dicit in 2. Eth. * Ergo oportet, quod per pœnalia opera satisfactio fiat.

RESPONDEO dicendum, quod satisfactio, ut dictum est *, respectum habet & ad præteritam offensam, pro qua recompensatio fit per satisfactionem; & etiam ad futuram culpam, à qua per eam præservamur: & quantum ad utrumque, exigitur quod satisfactio per opera pœnalia fiat. Recompensatio enim offensæ importat adæquationem, quam oportet esse eius qui offendit, ad eum in quem offensæ commissæ est. Adæquatio autem in humana iustitia attenditur per subtractionem ab vno, qui plus habet iusto; & additionem ad alterum, cui subtractum est aliquid. Quævis autem Deo, quantum est ex eius parte, nihil subtrahi possit, tamen peccator quantum in ipso est, aliquid ei subtrahit peccando (ut dictum est *). Unde oportet ad hoc, quod recompensatio fiat, quod aliquid subtrahatur à peccante per satisfactionem, quod in honorem Dei cedat. Opus autem bonum ex hoc, quod est huiusmodi, non subtrahit aliquid ab operante, sed magis perficit ipsum. Unde subtractio non potest fieri per

¶ 2 opus

*lib. 1. Cur
Deus ho-
mo, c. 11.*

*in sensu
id habe-
tur 4. mo
ral. c. 21.
post med.
lib. 2. c. 3.
ante me.*

*q. 12. ar.
3. cor.*

*q. 12. ar.
3. ad 4.*

opus bonum, nisi pœnale sit: & idè ad hoc, quod aliquod opus sit satisfactorium, oportet quòd hoc opus, & in honorem Dei fit; & pœnale, ut per aliquod peccatori subtrahatur. Similiter etiam pœna à culpa futura præferuat: quia non facile homines à peccata redit, ex quo pœnam expertus est. Unde secundum Philosophum*, pœnæ medicinæ sunt.

li. 2. eth.
c. 3. aute
med.

Ad primum ergo dicendum, quòd quamuis pœna non delesterur in pœnis, ut sunt pœnæ, delesterur tamen in eis ut sunt iustæ: & sic satisfactoriæ esse pœnæ non consideratur pœnalitas, ita & in merito comparatur difficultas. Diminutio autem difficultatis est ex parte ipsius actus, diminuit (ceteris paribus) meritum: sed diminutio difficultatis, quæ est promptitudine volûtatis, non diminuit meritum, sed auget. Et similiter diminutio pœnalitatis ex promptitudine voluntatis, quam facit charitas, non diminuit efficaciam satisfactionis, sed auget.

Ad secundum dicendum, quòd sicut in satisfactione ne consideratur pœnalitas, ita & in merito comparatur difficultas. Diminutio autem difficultatis est ex parte ipsius actus, diminuit (ceteris paribus) meritum: sed diminutio difficultatis, quæ est promptitudine volûtatis, non diminuit meritum, sed auget. Et similiter diminutio pœnalitatis ex promptitudine voluntatis, quam facit charitas, non diminuit efficaciam satisfactionis, sed auget.

Ad tertium dicendum, quòd debitum pro peccato est recompensatio offensæ, quæ sine pœna pœnalis non fit: & de tali debito Anselmus intelligit.

ARTIC. II.

60

Utrum flagella presentis vite sint satisfactoria.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quòd flagella quibus à Deo in hac vita punimur, non possint esse satisfactoria. Nihil enim potest esse satisfactorium, nisi quod est meritorium, ut ex dicto patet. Sed non meremur, nisi per ea quæ in nobis sunt. Cum ergo flagella quibus à Deo punimur, non sunt in nobis, videtur quòd satisfactoria esse non possint.

q. preced.
art. 2.

¶ 2 Præterea, Satisfactio tantum honorum, sed huiusmodi flagella etiã malis inducuntur, & tunc proprie eis debentur. Ergo nõ possunt esse satisfactoria.

¶ 3 Præterea, Satisfactio respicit peccata presentis vite. Sed aliquando ista flagella infliguntur in peccata non habent, sicut de Iob patet. Ergo videtur quòd non sint satisfactoria.